

RAKENNUSPAIKAN SIIRTO AASLA- LUODOSSA KIINTEISTÖLLÄ 529-495-1-13: LUONTOARVOJEN PERUSSELVITYS

FM (biologi) Turkka Korvenpää

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

16.7.2022

Sisällys

1. JOHDANTO.....	3
2. ALUEEN YLEISKUVAUS	4
3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS	4
4. LAJISTO.....	13
5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	13
6. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	14

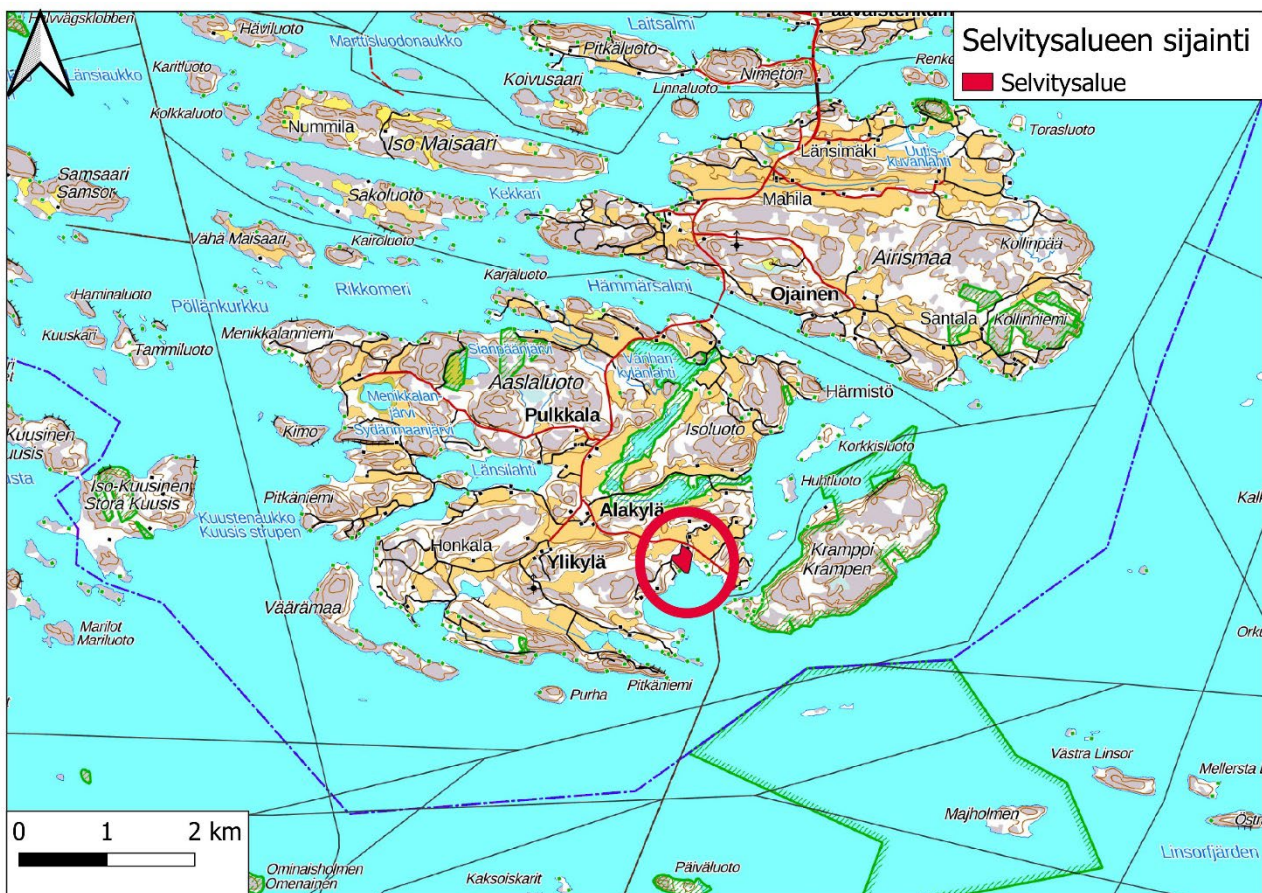
Kannen kuva: Metsää kasvillisuuskuviolla 4.

Pohjakartta ja ilmakekuva: © Maanmittauslaitos 07/2022

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Skanditalot Oy (Pekka Saukkonen) tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontoselvityksen Rymättylän Aaslaluodossa kiinteistöllä 529-495-1-13 sijaitsevalta suunnitellulta uudelta rakennuspaikalta ja sen lähiympäristöstä (kartta 1). Uusi paikka korvaa samalla kaava-alueella olevan toisen rakennuspaikan eli kyseessä on kaavassa osoitetun rakennuspaikan siirto.

Kartta 1. Selvitysalueen sijainti Aaslaluodon kaakkoisosassa.

Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa rakennuspaikan ja sen lähiympäristön luontoarvoja ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Työssä kartoitettiin mahdolliset luonnonsuojelulain 29 §:n suojelemat luontotyytit, luonnonsuojelulain 23 §:n mukaiset luonnonmuistomerkit, vesilain 2. luvun 11 §:n mukaiset suojeltavat pienvedet, metsälain 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt, valtakunnalliset Metso-kriteerit täyttävät kohteet, uhanalaiset luontotyytit, luontodirektiivin luontotyytit sekä muut luonnonarvoiltaan merkittävät luontotyytit. Lisäksi kartoitettiin muut luontotyytit sekä kasvillisuus ja kasvisto.

Työssä etsittiin myös uhanalaisten ja EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajien esiintymiä sekä kirjattiin muistiin havainnot linnustosta ja muusta eläimistöstä.

Luontoselvityksen laati FM (biologi) Turkka Korvenpää. Selvityksen maastotyöt suoritettiin 8.7.2022. Sää oli kartoituspäivänä puolipilvinen, heikkotuulinen ja melko lämmin (lämpötila noin +20 °C). Työn tausta-aineistoksi hankittiin Suomen Lajitietokeskuksesta tiedot alueelta aiemmin tunnetuista lajesiintymistä.

2. ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Naantalın Rymättylän eteläosassa Aaslaluodon kaakkoisosassa (kartta 1). Alue sijoittuu kahden rakennetun tontin väliin. Rakentamatonta rantaa on tällä kohdalla noin 150 m. Selvitysalue on tällä hetkellä kokonaan metsäinen. Rantavedessä kasvaa tiheää ruovikkoa, joka on levittäytynyt myös kapealle rantaniittykaistaleelle. Metsät ovat tavanomaisia talousmetsiä, mutta rannan lähellä puusto on tiheää. Vallitsevat metsätyypit ovat tuore ja kuivahko kangas. Alueella on myös pieniä kallioita ja kalliomännikköä sekä pieni suopainanne. Rannalla kasvaa tervaleppää.

3. LUONTOTYYPIT JA KASVILLISUUS

Selvitysalueelta löytyi yksi metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmän täyttävä pieni suolaikku, joka edustaa samalla myös uhanalaista luontotyyppiä ja luontodirektiivin luontotyyppiä Luonnonsuojelulain suojelemia luontotyyppejä, vesilain suojaamia pienvesiä. Metso -kriteerit täyttäviä kohteita tai muita uhanalaisia luontotyyppejä ei löytynyt. Osa rantaviivasta edustaa luontodirektiivin luontotyyppiä kivikkorannat, mutta luontotyypin edustavuus on heikko. Kartoitettu alue jaettiin kasvillisuuskuvioiden, jotka esitellään alla. Kuviot on merkitty karttoihin 2-3.

Kuvio 1

Kalliopohjainen, harvahko, melko nuori kuivan kankaan mäntymetsä (kuva 1). Kuvion pohjoisosassa karu kallio ulottuu maanpintaan asti. Mäntyjen lomassa kasvaa hieman pienikokoista koivua sekä vähän katajaa. Lahopuuta ei ole ja kuvio on muutenkin talousmetsää. Kasvistossa esiintyvät runsaina metsälauha (*Avenella flexuosa*) ja puolukka

(*Vaccinium vitis-idaea*), joiden lisäksi tavataan mm. kallioimarretta (*Polypodium vulgare*). Pohjakerros on laajalti seinäsammalvaltainen (*Pleurozium schreberi*).

Kuva 1. Kallioista mäntymetsää kasvillisuuskuviolla 1.

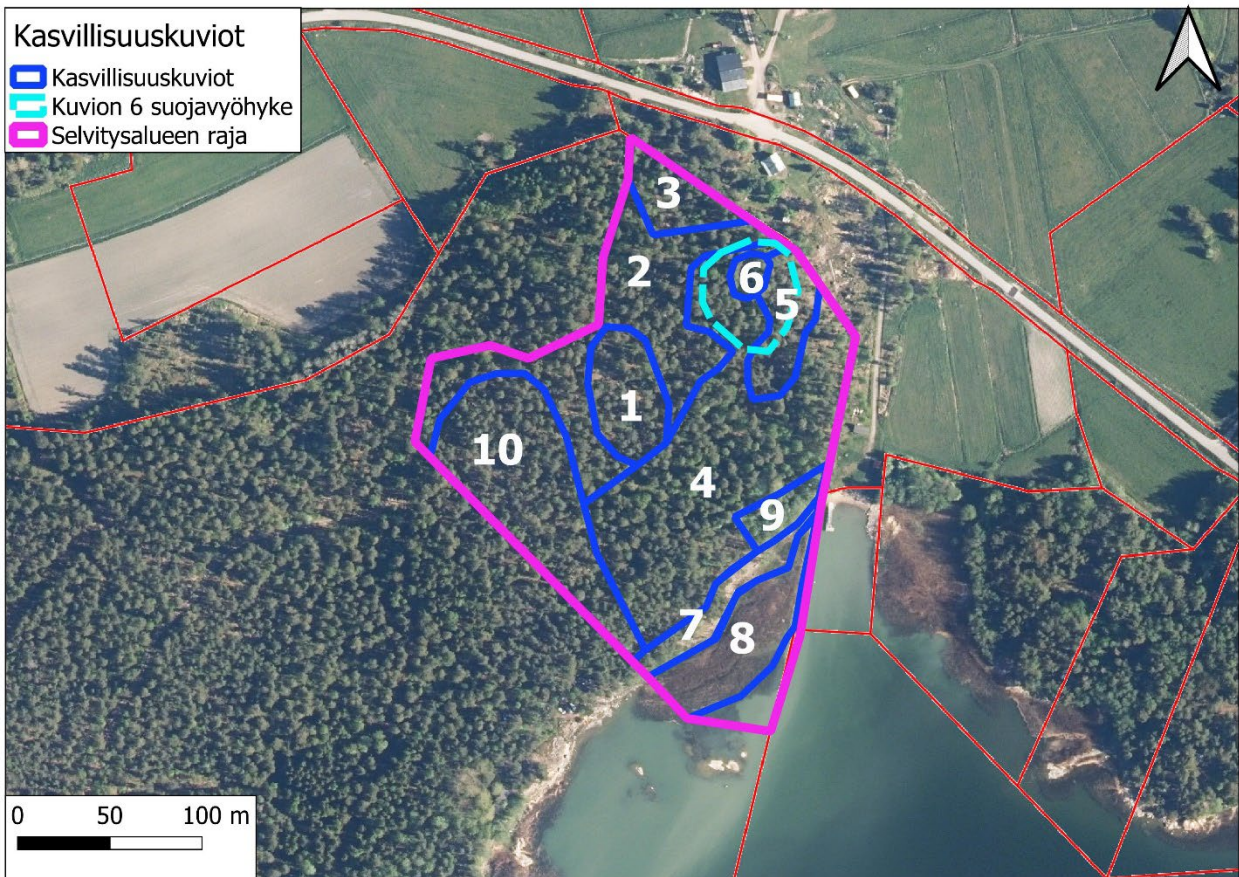
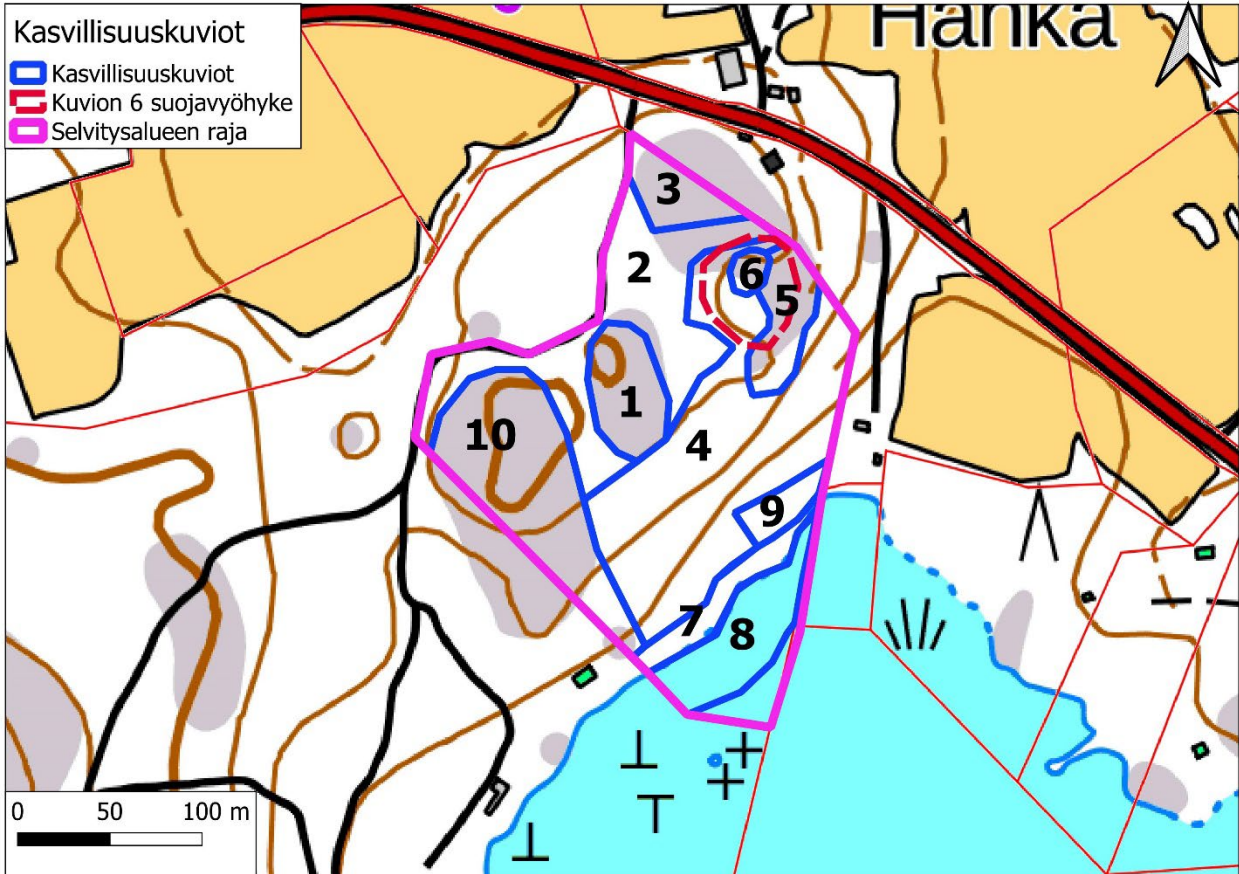
Kuvio 2

Melko varttunutta männikköä kasvava kuivahko kangas (kuva 2). Vallitsevan puuston alla on vähän pieniä kuusia, koivuja ja katajaa sekä jonkin verran männyn taimia. Lahopuuta on niukasti, mutta kuviolla on kuitenkin yksi kelo. Kenttäkerroksessa kasvavat runsaina mustikka (*Vaccinium myrtillus*), sananjalka (*Pteridium aquilinum*), puolukka ja metsälauha, joiden ohella kasvistoon kuuluvat esim. kangasmaitikka (*Melampyrum pratense*) ja kevätpiippo (*Luzula pilosa*). Tien lähellä sijaitsevan pienen kausikostean painanteen lajistoon lukeutuvat mm. jousivihvilä (*Juncus filiformis*), jokapaikansara (*Carex nigra*), virpapaju (*Salix aurita*) ja korpikarhunsammal (*Polytrichum commune*). Painanteessa on myös rahkasammallaikkuja.

Kuvio 3

Melko puustoinen kallio, jolla on kuivahkon kankaan laikkuja. Kuviolla kasvaa suhteellisen nuorta männikköä. Lahopuuta ei ole. Kasvistoon lukeutuvat runsaiden metsälauhan, mustikan ja puolukan lisäksi mm. kanerva (*Calluna vulgaris*) ja kevätpiippo.

Kartat 2-3. Kasvillisuuskuviot maastokartalla ja ilmakuvalla.

Kuva 2. Kuivahkoa kangasmetsää kasvillisuuskuviolla 2.

Kuvio 4

Melko varttunutta männikköä kasvava tuore ja paikoin kuivahko kangasmetsä, jossa on myös hieman koivua ja kuusta (kannen kuva, kuva 3). Alarinteessä puusto on tiheämpää ja kuusen osuus suurempi. Siellä on myös muutamia vanhoja raitoja, järeä haapa sekä paikoin runsaasti nuorta pihlajaa ja nuorta haapaa. Kaiken kaikkiaan kuvio on kuitenkin hoidettua tavanomaista talousmetsää. Merenrannan lähellä kallio ulottuu paikoitellen lähelle maanpintaa (kuva 4). Kuviolla on vanha kuollut raita sekä muutamia maapuita. Kasvistossa ovat runsaita mustikka ja sananjalka. Niiden lisäksi tavataan mm. lillukkaa (*Rubus saxatilis*) ja meren rannan lähellä paikoin haisukurjenpolvea (*Geranium robertianum*).

Kuvio 5

Melko nuorta männikköä kasvava karu, suhteellisen puustoinen kallio (kuva 5). Mäntyjen lomassa esiintyy vähän katajaa. Kuviolla on yksi keloutunut maapuu, mutta muuten kyseessä on tavanomainen kalliometsä. Runsaiden metsälauhan ja mustikan ohella kuviolla kasvavat mm. ahosuolaheinä (*Rumex acetosella*), metsätähti (*Lysimachia europaea*) ja kevätpiippo.

Kuva 3. Kasvillisuuskuviota 4.

Kuva 4. Kasvillisuuskuviota 4 lähellä merenrantaa.

Kuva 5. Puustoista kalliota kasvillisuuskuviolla 5.

Kuvio 6

Kalliomaaston painanteessa sijaitseva pieni ruohoinen saranevalaikka (kuva 6) ja sen pohjoispäässä pajukkoa. Ympäristöstä valuvat pintavedet pitävät suolaikun puuttomana. Runsaiden kurjenjalan (*Comarum palustre*), harmaasaran (*Carex canescens*) ja jousivihvilän lisäksi kasvistoon kuuluvat esim. jokapaikansara ja luhtasara (*Carex vesicaria*).

Kuva 6. Ruohoinen saranevalaikka kasvillisuuskuviolla 6.

Suolaikku on sinänsä tavanomainen, mutta säilynyt ojittamattomana ja muutenkin jokseenkin luonnontilaisena. Se on metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoinen suo). Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa käytetyssä luokituksessa kuvio edustaa lähinnä rannikkosoita, joka on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio kuuluu luontodirektiivin luontotyyppiin vaihettumis- ja rantasuot. Se on kuitenkin varsin pienialainen, eikä muutenkaan kovin edustava.

Suolaikku sijoittuu julkaisussa Mäkelä & Salo (2021) esitetyn arvoluokituksen luokkaan 4 (monimuotoisuutta tukeva kohde). Sen olisi hyvä antaa vastaisuudessaakin jäädä luonnontilaan. Suolaikun ympärille olisi hyvä jättää karttoihin 2-3 merkitty suojavyöhyke, jolle ei sijoiteta rakentamista.

Kuvio 7

Umpeenkasvanut hiekka- ja kivikkoranta, jolla kasvaa vähän nuoria tervaleppiä (kuva 7). Viereisen ruovikon reunassa on paikoin muutaman metrin levyinen matalakasvuisempi rantaniittyvyöhyke. Rannalla kasvavat mm. juolavehnä (*Elytrigia repens*), rantamatara (*Galium palustre*), poimuhierakka (*Rumex crispus*), ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*), meriratamo (*Plantago maritima*), rantapiharatamo (*P. major ssp. intermedia*), ketohanhikki (*Potentilla anserina*), punanata (*Festuca rubra*), rönsyrölli (*Agrostis stolonifera*) ja suolavihvilä (*Juncus gerardii*). Kuvio täyttää luontodirektiivin luontotyypin kivikkorannat määritelmän, mutta on edustavuudeltaan heikko. Tarvetta maankäyttösuositukselle ei tästä syystä ole, sillä kivikkorannat on hyvin yleinen luontotyyppi.

Kuva 7. Kasvillisuuskuvio 7.

Kuvio 8

Ruovikkoa ja rannan puolella myös ruovikoitunutta rantaniittyä (kuva 8), jolla kasvaa ruokojen seassa mm. ketohanhikkia, juolavehnää ja merirannikkia (*Lysimachia maritima*).

Kuva 8. Ruovikkoa ja ruovikoitunutta rantaniittyä (kasvillisuuskuvio 8).

Kuvio 9

Pieni, tiheäpuustoinen tervalepikko (kuva 9). Osa tervalepistä on melko kookkaita. Niiden alla kasvaa runsaasti tuomea, melko paljon haavan vesoja sekä vähän taikinamarjaa. Kenttäkerros on varjoisuuden vuoksi enimmäkseen heikosti kehittynyt. Siihen kuuluu mm. lehtonurmikkaa (*Poa nemoralis*), lehtoarhoa (*Moehringia trinervia*), käenkaalia (*Oxalis acetosella*) ja lillukkaa. Kuvio on tervalepikkona ja tervaleppälehtona edustavuudeltaan varsin vaatimaton, joten sitä ei luokiteltu maankäytössä huomioitavaksi luontokohteeksi.

Kuvio 10

Kallioista kuivahkoa ja kuivaa kangasmetsää sekä kalliometsää. Puusto on kallion laella (kuva 10) muuten suhteellisen luonnontilaista ja melko vanhaa, mutta lahoppuuta on niukasti. Kasvistoon kuuluvat esim. mustikka, lampaannata (*Festuca ovina*), metsälauha, puolukka ja kanerva. Katajaa esiintyy jonkin verran. Kalliometsät on Etelä-Suomessa silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuviota ei katsottu maankäytössä erityisesti huomioitavaksi, sillä sen edustavuus ei ole seudun muihin kalliometsiin suhteutettuna tavanomaista

parempi. Kuvio ei esimerkiksi täytä luontodirektiivin luontotyypin boreaalinen luonnonmetsä määritelmää.

Kuva 9. Kasvillisuuskuvio 9 on tervalepikkoa.

Kuva 10. Kallion laen suhteellisen vanhaa männikköä kasvillisuuskuviolla 10.

4. LAJISTO

Suomen Lajitietokeskuksen tietokantojen perusteella selvitysalueelta tai sen välittömästä lähiympäristöstä ei tunneta uhanalaisten, silmälläpidettävien, alueellisesti uhanalaisten tai EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteiden lajien esiintymiä. Niitä ei havaittu myöskään tässä työssä.

Alueella ei ole liito-oravan elinympäristöksi hyvin sopivaa metsää. Mantereen ja Aasialuodon väliset useat salmet estävät myös liito-oravan asettumista saarelle.

Merenrannan ruovikossa ei ole viitasammakon kutupaikoiksi sopivia ruovikon ympäröimiä avovesialueita eikä alueella ole muita lajin kutupaikoiksi soveltuvia vesistöjä tai pienvesiä.

Lepakoiden esiintymistä ei selvitetty, mutta lepakoille sopivia päiväpiiloja tai lisääntymis- tai talvehtimisaikoja ei löytynyt. Tarjolla olevien elinympäristöjen sekä maisemarakenteen perusteella alueella ei todennäköisesti ole tavanomaista suurempaa merkitystä lepakoille, vaikka niitä siellä todennäköisesti liikkuukin.

Maalintujen laulukausi oli toimeksiannon saapuessa heinäkuussa jo ohi. Samoin vesi- ja rantalintujen pesintöjen selvittäminen ei enää heinäkuussa onnistu. Kaikki havaitut lintulajit kirjattiin tästä huolimatta muistiin. Alueella havaittiin paikallisina seuraavat lintulajit (kaikki sopivassa pesimäympäristössä): harmaasieppo, kirjosieppo, mustapääkerttu, pajulintu ja sinitäinen. Tarjolla olevien elinympäristöjen pohjalta arvioituna alueella ei todennäköisesti pesi tavanomaisesta poikkeavaa lajistoa, mutta ruovikko sopisi silmälläpidettävien ruokokerttusen ja pajusirkun pesimäympäristöksi. Sen sijaan esimerkiksi rytikerttunen suosii laajempia ruovikoita.

5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalueen pohjoisosassa sijaitseva pieni suolaikku (kasvillisuuskuviokuva 6) tulisi jättää kehittymään luonnontilaisena myös tulevaisuudessa. Tämä edellyttää paitsi varsinaisen suolaikun myös sen välittömän lähiympäristön jättämistä rakentamattomaksi karttoihin 2-3 merkityn rajauksen mukaisesti. Muilta osin selvitysalue koostuu tavanomaisesta luonnosta.

6. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001. Natura 2000 -luontotyyppiopas. 2. korjattu painos. Ympäristöopas 46. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 194 s.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.
- Metsäkeskus 2018. Tulkintasuosituksia metsälain 10§:n tarkoittamien erityisen tärkeiden elinympäristöjen rajaamisesta ja käsittelystä. 19 s.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 350 s.
- Pääkkönen, P. & Alanen, A. 2000. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. Suomen ympäristökeskuksen monisteita 188. Suomen ympäristökeskus. 128 s.
- Suomen ympäristökeskus & Metsähallitus 2020. Natura 2000-luontotyyppien inventointiohje 5.6.2020. 78 s.
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO -ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>